

УДК 351.75:342.9

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1189351>

К.Л. БУГАЙЧУК,

завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, м. Харків, Україна; e-mail: kbugaychuk@gmail.com; ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2429-5010>

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ: ОБ'ЄКТНО-СУБ'ЄКТНИЙ ПІДХІД

K.L. BUGAYCHUK,

Head, Research Laboratory on the Problems of Combating Crime, Kharkiv National University of Internal Affairs, Ph.D. in Law, Ass. Professor, Kharkiv, Ukraine; e-mail: kbugaychuk@gmail.com; ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2429-5010>

PUBLIC MANAGEMENT IN THE NATIONAL POLICE: AN OBJECT-SUBJECT APPROACH

Виконання покладених на органи і підрозділи Національної поліції завдань, що закріплені у чинному законодавстві України, зокрема, забезпечення охорони прав і свобод людини, протидія злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку неможливо без впорядкування внутрішніх управлінських процесів в самій системі поліцейських органів і підрозділів, налагодження оптимальних процесів із виконання чинного законодавства та реалізації власних повноважень у вигляді розробки і прийняття управлінських рішень, контролю за їх виконанням, що становлять зміст такої правової категорії як «адміністрування». Ми підтримуємо точку зору відповідно до якої адміністрування включає: планування (постановку цілей і задач); організацію (створення формальної структури підпорядкованості і розподіл функцій між підрозділами); керівництво (оперативно прийняття рішень у вигляді наказів, розпоряджень, забезпечення узгодженості взаємодії усіх підрозділів); облік; контроль; аналіз [1; 2, с.5].

Разом з цим, Концепція розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України, складовою якої є Національна поліція України, наголошує, що на сьогодні особливої уваги потребують: упровадження сервіс-орієнтованого підходу в діяльність органів та підрозділів системи МВС; упровадження сучасних методів формування і аналізу державної політики у сфері внутрішніх справ; впровадження кращих управлінських практик в органах системи МВС і підтримка пі-

лотних проектів; розумна децентралізація повноважень та відповідальності в організаційній структурі органів системи МВС і формування умов для ефективного прийняття рішень, ініціативності і мотивації персоналу; стимулювання керівників усіх рівнів до використання нових управлінських практик; розроблення ефективних підходів до оцінювання роботи персоналу і заохочення до підвищення її якості [3]. Зазначені вище напрями удосконалення діяльності усіх суб'єктів системи МВС України безпосередньо стосуються управлінських (адміністративних) процесів та процедур, що відбуваються в системі Національної поліції України, а отже проведення наукового аналізу сутності публічного адміністрування в органах Національної поліції України набуває відповідної актуальності та своєчасності.

Питанням організації та здійснення управлінських процесів в системі Міністерства внутрішніх справ України та органів Національної поліції в свій час присвячувалися наукові праці О.М. Бандурки, О.І. Безпалової, В.Л. Ортинського, В.М. Плішкіна, В.В. Сокурєнка та ін. [4–7], разом з тим дослідження змісту публічного адміністрування в органах Національної поліції України, визначення його ознак та особливостей останнім не проводилося, що знов таки говорить про доцільність обраної теми публікації. Тому метою статті є здійснення теоретико-правового аналізу публічного адміністрування в органах

Національної поліції України та його характеристика з позицій суб'єктно-об'єктного підходу.

Відповідно до сталих наукових поглядів система соціального управління складається, зокрема, з таких компонентів: суб'єкт управління – система, що керує; об'єкт управління – система, якою керують; кадри управління – працівники, що здійснюють функції управління або сприяють їхньому здійсненню; процес управління – вплив органів і кадрів управління на об'єкт управління за допомогою обраних методів для досягнення запланованих цілей [8, с.326]. Мета управління з точки зору суб'єкта – це найефективніше досягнення результату об'єктом, а з точки зору об'єкта – це є бажаний його стан або бажаний результат його функціонування, отриманий шляхом вирішення поставлених керівництвом (але самостійно засвоєних) завдань [5, с.13].

Зазначені вище елементи системи соціального управління є базовими для дослідження компонентів системи публічного адміністрування в органах Національної поліції, а тому подальший аналіз наукових надбань у сфері здійснення соціального та державного управління, зокрема щодо основних їх компонентів таких як «об'єкт управління» та «суб'єкт управління», є необхідним для досягнення задекларованої мети публікації.

Об'єкт управління, згідно з поглядами В.Л. Ортинського, це те, на що спрямований свідомий, планомірний, організований, систематичний вплив суб'єкта управління. Метою такого впливу є спрямування об'єкта по шляху певного розвитку, надання йому стану впорядкованості, якісного визначення, відповідності певним вимогам чи ознакам. Об'єкт управління можна розглядати в двох аспектах: елементно-структурному – як сукупність людей (персонально), виробничих, галузевих утворень і груп, а також функціональному – як діяльність, поведінку індивідів і конкретних груп людей [5, с.14].

На думку К. Бондаренко, об'єктом державного управління є специфічна система, яка складається із соціально-організованого суспільства (фізичних осіб та їх колективів, а також юридичних осіб та органів держави), відносин всередині такого суспільства між його членами, а також правових станів (наприклад, внутрішня безпека, національна безпека) [9, с.65]. Н.І. Обушна говорить, що публічне управління виникає як результат певного суспільного договору між державою і суспільством, коли владними повноваженнями наділяються відповідні органи і посадові особи. Суб'єктом і одночасно об'єктом публічного управління є громадянське суспільство, недерж-

жавні організації (різні самоврядні структури (громадські організації, об'єднання) та їхні органи), органи державної влади [10, с.58].

Об'єктом публічного адміністрування, як вказує О.М. Гоголев, є управлінські відносини між учасниками публічно-адміністративної системи в процесі діяльності, спрямованої на досягнення національних цілей і дотримання інтересів народу. Предметом публічного адміністрування служить система правових заходів і організаційних заходів, що складають організаційно-правовий механізм реалізації органами публічної адміністрації поставлених перед ними завдань [11, с.143].

На цій підставі можемо виділити основні ознаки об'єкта управління, які зазначаються у науковій літературі і можуть бути застосованими до адміністрування, як спорідненого процесу: 1) це певна соціальна система на яку спрямований свідомий, планомірний, організований, систематичний вплив суб'єкта; 2) об'єктами управління (адміністрування) можуть виступати певні управлінські структури, процеси, органи, групи осіб, тощо.

З цього також можна зробити висновок те, що метою адміністрування є підтримка стабільного стану та подальший розвиток об'єкта адміністрування, що може виражатися в оптимізації його структури, забезпечення ефективної діяльності певного органу і цілому, його підрозділів, або груп певних осіб, їх взаємодії та координації між собою.

Засновуючись вищевикладеному маємо висловити думку, що публічне адміністрування в органах Національної поліції України – це регламентована законами та іншими нормативно-правовими актами системна організуюча, владно-розпорядча діяльність певної групи органів, підрозділів, посадових осіб, коло яких встановлене чинним законодавством та іншими нормативно-правовими актами, яка спрямована на впорядкування організаційної структури системи Національної поліції України, планування, підготовку, розробку та реалізацію управлінських рішень, організацію діяльності апарату управління, здійснення документального, інформаційного, кадрового, психологічного забезпечення діяльності органів та підрозділів Національної поліції з метою виконання покладених на них завдань.

Основними напрямками публічного адміністрування в органах Національної поліції можна визначити:

- 1) побудову та подальшу оптимізацію її організаційних структур;
- 2) розвиток та удосконалення внутрішніх суспільних відносин в системі поліції з приводу реалізації відповідних управлінських процедур.

Отже, виходячи з вищенаведеного впливає, що об'єктами публічного адміністрування в органах Національної поліції є:

- організаційна структура Національної поліції України;
- внутрішні управлінські процедури, що виникають в системі Національної поліції України (стратегічне планування, вироблення та реалізація управлінських рішень, облік, контроль, аналіз поточної та перспективної діяльності);
- організаційні відносини та взаємозв'язки між елементами системи Національної поліції (координація, субординація, розмежування повноважень та ін.);
- забезпечувальні процедури публічного адміністрування (нормативне, методичне, кадрове, інформаційне, документальне).

Поряд із визначенням безпосередніх об'єктів публічного адміністрування, вважаємо за потрібне відповідну увагу приділити аналізу сутності та повноважень суб'єктів його здійснення. У адміністративно-правовій літературі ми можемо зустріти наступні підходи до визначення суб'єкта управління (адміністрування). Суб'єктами управління можна визнати державного службовця, або іншого компетентного суб'єкта, сукупність характерних правомочностей котрого зумовлюють можливість (в деяких випадках обов'язок) останнього вчиняти владно-розпорядчу діяльність, спрямовану на організацію та дискурсування безпосереднього об'єкта управління, в межах та порядку, передбачених чинним законодавством [12, с.60]. Суб'єкт управління – це джерело керуючого впливу, той, хто виконує функції керівництва і впливає на об'єкт з метою переведення його у новий стан, елемент (управляюча система) системи управління, що генерує процес її функціонування [13, с.220].

Р.В. Миронюк говорить, що адміністрування – це прерогатива виконавчих органів влади або чиновника (державного службовця). Публічна влада надає керівнику змогу в межах закону і власних повноважень приймати будь-які управлінські рішення. Здійснюючи ці повноваження, органи виконавчої влади видають підзаконні акти (наприклад акти уряду чи акти органів виконавчої влади органів місцевого самоврядування) [14, с.6]. Стосовно митної справи суб'єктами публічного адміністрування дослідники визначають органи, організації, окремих фізичних осіб, які наділені владними повноваженнями у відповідній сфері та здійснюють галузеве адміністрування [15, с.51].

Зазначені наукові позиції, а також наведене нами визначення публічного адміністрування в

органах Національної дають можливість визначити його суб'єктами спеціально уповноважені підрозділи (посадових осіб), які мають владні повноваження щодо впорядкування та розвитку внутрішніх управлінських процесів, організаційних структур Національної поліції, вироблення та реалізацію управлінських рішень.

У цьому випадку суб'єктами публічного адміністрування, по відношенню до усієї системи Національної поліції, можна вважати: Міністра внутрішніх справ України, посадових осіб центрального апарату МВС, керівника Національної поліції, та, відповідно, посадових осіб центрального органу управління поліцією.

Так, відповідно до Положення про Міністерство внутрішніх справ України Міністр, як керівник цього центрального органу виконавчої влади реалізує повноваження щодо:

1) забезпечення нормативно-правового регулювання діяльності Національної поліції. Він, зокрема, має право подавати на розгляд Кабінету Міністрів України проекти законів, актів Кабінету Міністрів України, стратегічні плани роботи поліції. Прикладами таких документів можна назвати «Стратегію розвитку органів внутрішніх справ України», затверджену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.10.2017 р. № 1118-р [16] та Стратегію розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року [17], в яких закріплені концептуальні засади діяльності Національної поліції щодо протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки та порядку, надання поліцейських послуг, удосконалення управлінської системи оптимізації кадрового складу тощо;

2) формування кадрового складу Національної поліції, зокрема, її керівної ланки. Так, Міністр внутрішніх справ призначає на посаду та звільняє з посади першого заступника та заступників керівника Національної поліції за поданням керівника Національної поліції;

3) формування організаційних управлінських структур Національної поліції на рівні центрального апарату, міжтериторіальних та територіальних органів поліції [18, 19].

Як суб'єкт публічного адміністрування Міністр внутрішніх справ України має право видавати накази та доручення з питань, що належать до компетенції поліції. Засновуючись на даному визначенні публічного адміністрування в органах національної поліції та його об'єктів, до таких нормативних актів можна віднести, зокрема, накази МВС України «Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах

та підрозділах Національної поліції України» від 15.11.2017 р. № 930; «Про затвердження Положення про підрозділи поліції особливого призначення» від 04.12.2017 р. № 987 та ін. [20, 21]. На рівні МВС України суб'єктами публічного адміністрування виступають Департамент формування політики щодо підконтрольних міністрові органів влади та моніторингу МВС та Управління взаємодії з Національною поліцією. Ці підрозділи центрального апарату мають право готувати пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правових актів у сфері діяльності Національної поліції; вони також інформують Міністра внутрішніх справ про стан виконання Національною поліцією нормативно-правових актів, розпорядчих документів та планів. У зазначених підрозділів є повноваження щодо реалізації Міністром внутрішніх справ кадрової функції, в частині призначення Голови Національної поліції, його заступників та керівників територіальних органів поліції. Щодо реалізації контрольної функції публічного адміністрування, то за дорученням міністра вони проводять планові та позапланові перевірки центрального та територіальних органів поліції і готують за їх наслідками звіти та пропозиції щодо удосконалення роботи відповідних органів та підрозділів.

Наступним визначимо, що головним суб'єктом публічного адміністрування в органах Національної поліції є її керівник. До його повноважень належать наступні:

1) виконавчі (він очолює всю систему поліції, здійснює керівництво та контроль за її діяльністю, та є відповідальним за виконання підлеглими органами і підрозділами Конституції України, законів та підзаконних актів, в т.ч. Міністерства внутрішніх справ);

2) кадрові (керівник поліції розподіляє обов'язки серед своїх заступників, приймає рішення про заохочення та накладення стягнень, призначає службові розслідування щодо підлеглих посадових осіб);

3) організаційні (керівник має право затверджувати положення про структурні підрозділи апарату поліції, крім того він має право вносити Міністру внутрішніх справ пропозиції про утворення територіальних органів поліції) [18].

Основними формами здійснення публічного адміністрування керівником Національної поліції є видання ним наказів, а також надання доручень, які є обов'язковими для виконання усіма підлеглими органами та підрозділами, або конкретними адресатами, якщо такий акт має індивідуальну дію. Звичайно, що свою діяльність Голова Національної поліції здійснює через по-

садових осіб центрального органу управління поліцією, зокрема через такі основні департаменти, як Департамент забезпечення діяльності Голови поліції, Департамент організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування, Департамент інформаційно-аналітичної підтримки, Департамент кадрового забезпечення. Департамент внутрішнього аудиту. Департамент документального забезпечення.

Систему органів та підрозділів Національної поліції можна розглядати не тільки як об'єкт, але й як суб'єкт публічного адміністрування. Такий висновок випливає з того, що, відповідно до статті 13 Закону України «Про Національну поліцію» систему поліції складають: центральний орган управління поліцією; територіальні органи поліції. До складу апарату центрального органу управління поліції входять організаційно поєднані структурні підрозділи, що забезпечують діяльність керівника поліції, а також виконання покладених на поліцію завдань. В даному випадку ми спостерігаємо ієрархічність побудови системи поліції, наявність вищестоящих та нижчестоящих органів і підрозділів. В такому разі, вищестоящий апарат управління (посадова особа) буде виступати суб'єктом адміністрування відповідно до нижчестоящих, в свою чергу він буде виступати об'єктом адміністрування по відношенню до вищестоящих до нього управлінських структур.

Підтверджують таку точку зору наукові праці О.М. Бандурки, який підкреслює, що: «...система органів внутрішніх справ функціонує одночасно як суб'єкт управління і як об'єкт управління. Усі підрозділи органів внутрішніх справ, як елементи системи управління, одночасно виступають у ролі керівних і керованих. Між ними існують постійні прямі й зворотні зв'язки. Прямі зв'язки (згори вниз) виходять від суб'єкта управління у формі наказів, розпоряджень, інструкцій. Зворотній зв'язок (знизу вгору) від об'єкта управління здійснюється у вигляді донесень, звітів, інформації про виконання управлінських рішень [4, с. 66].

Наведена точка зору дає можливість розглядати деякі елементи системи Національної поліції, зокрема, міжрегіональні підрозділи та територіальні органи поліції не тільки як об'єктів публічного адміністрування, але й як його суб'єктів. Якщо керівництво Національної поліції та МВС України із департаментами та управліннями центральних органів управління виступає суб'єктами публічного адміністрування відповідно до всієї системи поліції, то відокремлені Департаменти та Головні управління поліції в областях, а також їх керівники є суб'єктами адміністру-

вання стосовно органів та підрозділів поліції відповідної адміністративно-територіальної одиниці або ж окремого функціонального підрозділу.

Наприклад, Департамент патрульної поліції є суб'єктом публічного адміністрування тільки відносно системи патрульної поліції, як її окремого виду, що визначений законом України «Про Національну поліцію» [18].

Департамент патрульної поліції в частині здійснення публічного адміністрування патрульної поліції має владні повноваження щодо організації діяльності підрозділів патрульної поліції, здійснення її нормативно-правового забезпечення, визначення її організаційної структури, виконання функцій стратегічного і поточного планування, а також контролю за виконаною роботою, він відповідає за кадрову політику та організацію інформаційно-аналітичного забезпечення її діяльності [22].

Відповідною посадовою особою, що відповідає за безпосереднє здійснення публічного адміністрування в системі патрульної поліції є керівник відповідного Департаменту. Як особа, що має організаційно-розпорядчі та виконавчі повноваження він має право організовувати виконання завдань, покладених на патрульну поліцію, здійснювати контроль за її діяльністю, забезпечувати планову роботу в підрозділах патрульної поліції. Окрім цього керівник відповідає за формування організаційно-управлінських структур патрульної поліції, формування її штату, здійснює кадрову роботу, а також має організаційні повноваження щодо узагальнення, аналізу та оцінки ефективності діяльності структурних патрульної поліції [22].

Головне управління Національної поліції в області як територіальний орган Національної поліції реалізує форми та методи публічного адміністрування у відношенні підлеглих органів та підрозділів на відповідній території. Як і в центральному органі управління поліцією цей суб'єкт вивчає, аналізує і узагальнює результати та ефективність поліцейської діяльності на закріпленій території, здійснює нормативно-методичне забезпечення та контроль за діяльністю підпорядкованих територіальних органів і підрозділів, відповідає за організаційно-аналітичне забезпечення діяльності територіальних поліцейських органів тощо [23, 24]. Головним суб'єктом публічного адміністрування, в цьому випадку виступає керівник Головного управління, що реалізує владно-розпорядчі повноваження як безпосередньо, так і через підпорядковані підрозділи апарату управління.

Отже можемо виділити деякі особливості органів та підрозділів Національної поліції, як су-

б'єктів публічного адміністрування. Їх можна розглядати як певну систему, що знаходить свій вираз у побудові певних управлінських структур – управлінь, департаментів тощо, в той же час, суб'єктами адміністрування, як посадові особи, що мають застосовувати адміністративні методи управління є керівники цих органів та, відповідно, структурних підрозділів управлінських апаратів – начальники департаментів, управлінь, міжрегіональних та територіальних органів.

Зазначені суб'єкти реалізують повноваження щодо: виконання законів та підзаконних нормативних актів, здійснення планової роботи, розробку та реалізацію управлінських рішень у формі наказів та доручень, вирішення кадрових питань, визначення оптимальних організаційних структур у підпорядкованих підрозділах, здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення їх діяльності тощо. За аналогією із обласними управліннями визначаються як суб'єкти і об'єкти публічного адміністрування територіальні підрозділи міжрегіональних органів та територіальні відділи і відділення Національної поліції.

Вищевикладене дозволяє навести наступну організаційну схему публічного адміністрування в органах Національної поліції в залежності від сформованої структури органів і підрозділів Національної поліції (див. рис.).

На підставі поведеного дослідження маємо сформулювати наступні висновки та узагальнення.

1. Публічне адміністрування в органах Національної поліції України можна визначити, як регламентовану законами та іншими нормативно-правовими актами системну організуючу, владно-розпорядчу діяльність певної групи органів, підрозділів, посадових осіб, коло яких встановлене чинним законодавством та іншими нормативно-правовими актами, яка спрямована на впорядкування організаційної структури системи Національної поліції України, планування, підготовку, розробку та реалізацію управлінських рішень, організацію діяльності апарату управління, здійснення документального, інформаційного, кадрового, психологічного забезпечення діяльності органів та підрозділів Національної поліції з метою досягнення цілей и виконання завдань покладених на органи Національної поліції.

2. Основними напрямками публічного адміністрування в органах Національної поліції можна визначити: 1) побудову та подальшу оптимізацію її організаційних структур; 2) розвиток та удосконалення внутрішніх суспільних відносин в системі поліції з приводу реалізації відповідних управлінських процедур.

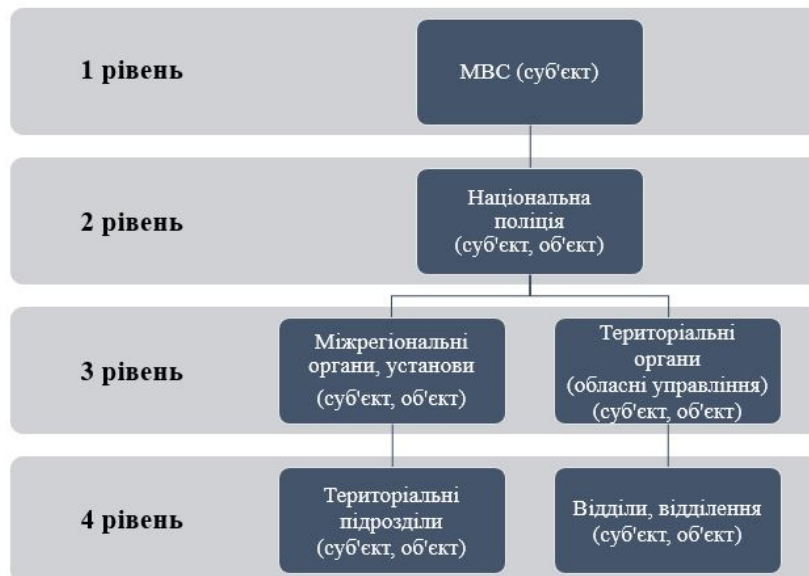

Рисунок – Організаційна схема публічного адміністрування в органах Національної поліції в залежності від сформованої структури органів і підрозділів Національної поліції

3. Як відповідний управлінський процес в органах Національної поліції публічне адміністрування складається з двох підсистем: керуючої – суб'єкт адміністрування та і керованої – об'єкт адміністрування.

4. Безпосередніми об'єктами публічного адміністрування в органах Національної поліції є: 1) організаційна структура Національної поліції України; 2) внутрішні управлінські процедури, що виникають в системі Національної поліції України (стратегічне планування, вироблення та реалізація управлінських рішень, облік, контроль, аналіз поточної та перспективної діяльності); 3) організаційні відносини та взаємозв'язки між елементами системи Національної поліції (координація, субординація, розмежування повноважень та ін.); 4) забезпечувальні процедури публічного адміністрування (нормативне, методичне, кадрове, інформаційне, документальне).

5. Суб'єктами публічного адміністрування в органах Національної поліції можна визначити спеціально уповноважені підрозділи (посадових

осіб), які мають владні повноваження щодо впорядкування та розвитку внутрішніх управлінських процесів, організаційних структур Національної поліції, вироблення та реалізацію управлінських рішень.

6. Враховуючи лінійний та функціональний принципи побудови органів і підрозділів Національної поліції України систему органів та підрозділів Національної поліції можна розглядати не тільки як загальний об'єкт адміністрування, але й як суб'єкт його здійснення. У зазначеному випадку вищестоящий апарат управління (посадова особа) буде виступати суб'єктом адміністрування відповідно до нижчестоящих, в свою чергу він буде виступати загальним об'єктом адміністрування по відношенню до вищестоящих до нього управлінських структур.

Перспективними напрямками подальших наукових досліджень маємо визначити науковий аналіз системи публічного адміністрування в органах Національної поліції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Менеджмент: поняття та сутність. Необхідність управління організаціями. URL: <http://osvita.ua/vnz/reports/management/15415> (дата звернення 24.11.2017).
2. Оболенський О. Ю. Публічне управління: цивілізаційний тренд, наукова теорія і напрям освіти. *Публічне управління: шляхи розвитку*: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (м. Київ, 26.11.2014 р.) : у 2 т. / за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського. К. : НАДУ, 2014. Т. 1. С. 3–10.
3. Стратегія розвитку системи Міністерства внутрішніх справ до 2020 року. Офіційний сайт МВС України. URL: <http://mvs.gov.ua/upload/files/strategiya.pdf>.
4. Бандурка О. М. Управління в органах внутрішніх справ України : підручник. Харків : Ун-т внутр. справ, 1998. 480 с.

5. Ортинський В. Л., Кісіль З. Р., Ковалів М. В. Основи управління в органах внутрішніх справ України (схеми, визначення, поняття, принципи, основні засади) : наочний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2007. 190 с.
6. Плішкін В. М. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник ; за ред. канд. юрид. наук Ю. Ф. Кравченка. К. : Національна академія внутрішніх справ України, 1999. 702 с.
7. Управління органами Національної поліції України : підручник ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка. Харків : Стильна типографія. 2017. 580 с.
8. Дворецька Г. В. Соціологія : навчальний посібник. К. : КНЕУ, 2002. 472 с.
9. Бондаренко К. Щодо питання визначення об'єкта державного управління. *Юридичний вісник*. 2014. № 6. С. 62–66.
10. Обушна Н. І. Публічне управління як нова модель організації державного управління в Україні: теоретичний аспект. *Ефективність державного управління*. 2015. Вип. 44 (1). С. 53–63.
11. Гоголев А. М. Публичное администрирование как правовая категория. *Экономика. Налоги. Право*. 2015. № 3. С. 141–146.
12. Кісіль З. Р., Кісіль Р. В. Адміністративне право : навч. посіб. 3-тє вид. К. : Алерта ; ЦУЛ, 2011. 696 с.
13. Булыгин Ю. Е. Организация социального управления (основные понятия и категории): Словарь-справочник ; под общей ред. докт. пед. наук, проф. И. Г. Безуглова. М. : Контур. 1999. 254 с.
14. Миронюк Р. В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Публічне адміністрування» для здобувачів, що навчаються на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю 081 Право. Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2016. 81 с.
15. Яковлев І. П. Форми і методи публічного адміністрування у державній митній справі: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Одеса, 2016. 224 с.
16. Питання реформування органів внутрішніх справ : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 № 1118-р. URL: <https://goo.gl/8rFaeF> (дата звернення 04.10.2017).
17. Стратегія розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року. URL: http://mvs.gov.ua/ua/pages/strategiya_2020.htm (дата звернення 04.10.2017).
18. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580–VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення 02.10.2017).
19. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF> (дата звернення 04.10.2017).
20. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України : Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17> (дата звернення 16.11.2017).
21. Про затвердження Положення про підрозділи поліції особливого призначення : Наказ МВС України від 04.12.2017 № 987 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1565-17>.
22. Про затвердження Положення про Департамент патрульної поліції : Наказ Національної поліції від 06.11.2015 № 73 (у редакції наказу Національної поліції від 18.11.2015 № 96). URL: <http://patrol.police.gov.ua/wp-content/uploads/2016/03/polozhennyauroDPP-1.pdf> (дата звернення 11.09.2017).
23. Про затвердження Положення про Головне управління Національної поліції у Львівській області : Наказ Національної поліції від 06.11.2015 № 30. URL: <https://lv.npu.gov.ua/uk/publish/article/230350> (дата звернення 10.09.2017).
24. Про затвердження Положення про Головне управління Національної поліції у Миколаївській області : Наказ Національної поліції від 06.11.2015 № 31. URL: <https://mk.npu.gov.ua/uk/publish/article/348102> (дата звернення 10.01.2017).

REFERENCES

1. *Menedzhment: ponyattya ta sutnist'. Neobkhdnist' upravlinnya orhanizatsiyamy* [Management: concept and essence. The need for management of organizations]. Retrieved from: <http://osvita.ua/vnz/reports/management/15415> (in Ukr.).
2. Obolens'kiy, O. YU. [Kovbasyuk, YU. V., Romanyuk, S. A., & Obolens'kiy O. YU. (Reds.)] (2014, lystopad 26). Publichne upravlinnya: tsyvilizatsiynyy trend, naukova teoriya i napryam osvity [Public administration: civilization trend, scientific theory and the direction of education]. *Publichne upravlinnya: shlyakhy rozvytku*:

- materialy nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uchastyu: u 2 t. Kyiv: NADU. T. 1. 3–10 (in Ukr.).
3. *Stratehiya rozvytku systemy Ministerstva vnutrishnikh sprav do 2020 roku* [The development strategy of the Ministry of Internal Affairs until 2020]. Retrieved from: <http://mvs.gov.ua/upload/files/strategiya.pdf> (in Ukr.).
  4. Bandurka, O. M. (1998). *Upravlinnya v orhanakh vnutrishnikh sprav Ukrayiny : pidruchnyk* [Office of Internal Affairs of Ukraine: textbook.]. Kharkiv: Un-t vnutr. sprav (in Ukr.).
  5. Ortyns'kyy, V. L., Kisil', Z. R., & Kovaliv, M. V. (2007). *Osnovy upravlinnya v orhanakh vnutrishnikh sprav Ukrayiny (skhemy, vyznachennya, ponyattya, pryntsyipy, osnovni zasady): naochnyy posibnyk* [Fundamentals of governance in the internal affairs bodies of Ukraine (schemes, definitions, concepts, principles, basic principles): a visual guide]. L'viv: L'vivs'kyy derzhavnyy universytet vnutrishnikh sprav (in Ukr.).
  6. Plishkin, V. M., Kravchenko, YU. F. (Red.). (1999). *Teoriya upravlinnya orhanamy vnutrishnikh sprav: pidruchnyk* [Theory of management of internal affairs: a textboo]. Kyiv: Natsional'na akademiya vnutrishnikh sprav Ukrayiny (in Ukr.).
  7. Sokurenko, V. V. (Red.). (2017). *Upravlinnya orhanamy Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny: pidruchnyk* [Management by the bodies of the National Police of Ukraine: textbook]. Kharkiv: Styl'na typohrafiya (in Ukr.).
  8. Dvoret's'ka, H. V. (2002). *Sotsiolohiya: navchal'nyy posibnyk* [Sociology: tutorial]. Kyiv: KNEU (in Ukr.).
  9. Bondarenko, K. (2014). Shchodo pytannya vyznachennya ob'yekta derzhavnoho upravlinnya [Concerning the definition of the object of public administration]. *Yurydychnyy visnyk*, (6). 62–66 (in Ukr.).
  10. Obushna, N. I. (2015). Publichne upravlinnya yak nova model' orhanizatsiyi derzhavnoho upravlinnya v Ukrayini: teoretychnyy aspekt [Public administration as a new model of public administration in Ukraine: a theoretical aspect]. *Efektyvnist' derzhavnoho upravlinnya*, (44/1). 53–63 (in Ukr.).
  11. Gogolev, A. M. (2015). Publichnoye administrirovaniye kak pravovaya kategoriya [Public administration as a legal category]. *Ekonomika. Nalogi. Pravo*, (3). 141–146 (in Russ.).
  12. Kisil', Z. R., & Kisil', R. V. (2011). *Administrativne pravo : navch. posib.* [Administrative law: tutor. manual]. 3-te vyd. Kyiv: Alerta; TSUL (in Ukr.).
  13. Bulygin, YU. Ye., & Bezuglov I. G. (Red.). (1999). *Organizatsiya sotsial'nogo upravleniya (osnovnyye ponyatiya i kategorii): Slovar'-spravochnik* [Organization of social management (basic concepts and categories): Dictionary-reference]. Moskva: Kontur (in Russ.).
  14. Myronyuk, R. V. (2016). *Konspekt lektsiy z navchal'noyi dystsypliny «Publichne administruvannya» dlya zdobuvachiv, shcho navchayut'sya na druhomu (mahisters'komu) rivni vyshchoyi osvity za spetsial'nistyuu 081 Pravo* [Summary of lectures on academic discipline «Public Administration» for applicants attending the second (master's) level of higher education in specialty 081 Law]. Dnipropetrovs'k: Dnipropetrovs'kyy derzhavnyy universytet vnutrishnikh sprav (in Ukr.).
  15. Yakovlyev, I. P. (2016). *Formy i metody publichnoho administruvannya u derzhavniy mytniy spravi* [Forms and Methods of Public Administration in the State Customs]. Kandydats'ka dysertatsiya (12.00.07). Odesa (in Ukr.).
  16. *Pytannya reformuvannya orhaniv vnutrishnikh sprav* [Questions of reforming the law enforcement bodies]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny (22.10.2014 No 1118-p.) Retrieved from: <https://goo.gl/8rFaeF> (in Ukr.).
  17. *Stratehiya rozvytku systemy Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrayiny do 2020 roku* [The development strategy of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine until 2020]. Retrieved from: http://mvs.gov.ua/ua/pages/strategiya_2020.htm (in Ukr.).
  18. Pro Natsional'nu politsiyu [About the National Police]. Zakon Ukrayiny (02.07.2015 No 580–VIII). *Verkhovna Rada Ukrayiny*. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (in Ukr.).
  19. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrayiny [On Approval of the Regulation on the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny (28.10.2015 No 878). *Verkhovna Rada Ukrayiny*. Retrieved from: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF> (in Ukr.).
  20. Pro zatverdzhennya Poryadku roz·hlyadu zvernenn' ta orhanizatsiyi provedennya osobystoho pryjomu hromadyan v orhanakh ta pidrozdilakh Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny [On approval of the Procedure for reviewing applications and organization of personal reception of citizens in the organs and units of the National Police of Ukraine]. Nakaz MVS Ukrayiny (15.11.2017 No 930). *Verkhovna Rada Ukrayiny*. Retrieved from: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17> (in Ukr.).
  21. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro pidrozdily politsiyi osoblyvoho pryznachennya [On Approval of the Regulation on the Special Purpose Police Unit]. Nakaz MVS Ukrayiny (04.12.2017 No 987). *Verkhovna Rada Ukrayiny*. Retrieved from: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1565-17> (in Ukr.).
  22. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Departament patrol'noyi politsiyi [On Approval of the Regulation on the Department of Patrol Police]. Nakaz Natsional'noyi politsiyi (06.11.2015 No 73) (red. 18.11.2015 No 96). Retrieved from: <http://patrol.police.gov.ua/wp-content/uploads/2016/03/polozhennyaproDPP-1.pdf> (in Ukr.).

23. *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Holovne upravlinnya Natsional'noyi politsiyi u L'vivs'kiy oblasti* [On Approval of the Provision on the Main Directorate of the National Police in Lviv Oblast]. Nakaz Natsional'noyi politsiyi (06.11.2015 No 30). Retrieved from: <https://lv.npu.gov.ua/uk/publish/article/230350> (in Ukr.).
24. *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Holovne upravlinnya Natsional'noyi politsiyi u Mykolayivs'kiy oblasti* [On Approval of the Regulation on the Main Directorate of the National Police in Mykolaiv Oblast]. Nakaz Natsional'noyi politsiyi (06.11.2015 No 31). Retrieved from: <https://mk.npu.gov.ua/uk/publish/article/348102> (in Ukr.).

Надійшла 25.11.2017

Бугайчук К. Л. Публічне адміністрування в органах Національної поліції: об'єктно-суб'єктний підхід. Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2017. № 5. С. 64–72. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_5_10.pdf

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1189351>

Наведені основні напрями публічного адміністрування в органах Національної поліції та його безпосередні об'єкти. Увагу приділено правовій категорії «суб'єкт публічного адміністрування», досліджені їх види та повноваження стосовно системи органів Національної поліції. Наголошено на дуалістичному об'єктно-суб'єктному становищі деяких суб'єктів здійснення публічного адміністрування в органах Національної поліції України.

Ключові слова: Національна поліція, публічне адміністрування, суб'єкт адміністрування, об'єкт адміністрування

***

Бугайчук К.Л. Публичное администрирование в органах Национальной полиции: объектно-субъектной подход

Приведены основные направления публичного администрирования в органах Национальной полиции, его непосредственные объекты. Внимание уделено правовой категории «субъект публичного администрирования», исследованы их виды и полномочия относительно системы органов Национальной полиции. Отмечено дуалистическое объектно-субъектное положение некоторых субъектов осуществления публичного администрирования в органах Национальной полиции Украины.

Ключевые слова: Национальная полиция, публичное администрирование, субъект администрирования, объект администрирования

***

Bugaychuk K.L. Public Management in the National Police: an Object-Subject Approach

In the article the author made a scientific analysis of the content of public management in the bodies of the National Police of Ukraine, defined its features and the purpose of implementation. The main directions of public management in the bodies of the National Police, its immediate objects are given. This directions of public management in the bodies of the National Police can be defined: 1) the construction and further optimization of its organizational structures; 2) development and improvement of internal public relations in the police system regarding the implementation of relevant management procedures. As an appropriate management process in the bodies of the National Police, public management consists of two subsystems: the manager – the subject of management, and the object of management.

The immediate objects of public management in the bodies of the National Police are: 1) the organizational structure of the National Police of Ukraine; 2) management procedures arising within the bodies of the National Police of Ukraine (strategic planning, development and implementation of management decisions, accounting, control, analysis of current and prospective activities); 3) organizational relations and interrelations between elements of the National Police system (coordination, subordination, delineation of powers, etc.) 4) security procedures for public management (normative, methodical, personnel, information, documentary). Particular attention is paid to the legal category of «subject of public management», their types and powers regarding the system of the bodies of the National Police are investigated. The dualistic object-subject position of some subjects of public management in the bodies of the National Police of Ukraine was noted.

Keywords: National police, public management subject of management, object of management